

Protocol Nieuwkomers

Doorgestroomde schakelleerlingen

Inhoud

Inleiding.....	2
1 Competentieprofiel leerkrachten:.....	3
1.1 Inter-persoonlijke competentie	3
1.2 Pedagogische competentie.....	3
1.3 Vakinhoudelijke en didactische kennis	3
1.4 Organisatorische competentie.....	3
2 Competentieprofiel intern begeleider	4
2.1 Competent in het samenwerken met externen.....	4
2.2 Innovatief competentie	4
3 Competentieprofiel schoolleider.....	5
3.1 Intrapersoonlijke competentie	5
Conclusie	6

Inleiding

Nieuwkomers zijn kinderen die op willekeurige momenten van het schooljaar zonder kennis van het Nederlands de school binnenstappen. Zij kunnen kinderen van asielzoekers zijn, van arbeidsmigranten, door gezinshereniging, gemengde huwelijken of door adoptie. Al deze kinderen hebben gemeenschappelijk dat ze geen aansluiting vinden bij het onderwijs van leeftijdgenoten. Nieuwkomers zijn dan ook leerlingen met tijdelijke specifieke onderwijsbehoeften die erop is gericht dat nieuwkomers zo snel mogelijk aan kunnen sluiten op het reguliere onderwijsprogramma van leeftijdgenoten. De 'status' van nieuwkomer houdt op als:

- De leerling didactische en sociaal-emotioneel is opgenomen in de reguliere groep van leeftijdgenoten.
- Of geplaatst is op een school voor (S)BO en de Nederlandse taal geen duidelijke belemmering meer vormt voor participatie in de groep.

Ons personeel is niet specifiek opgeleid in het verzorgen van onderwijs aan nieuwkomers. Zij hebben een regulier diploma behaald aan een PABO. Zij hebben echter wel te maken met andere omstandigheden waarin ze werken (bijvoorbeeld snel wisselende leerlingen) en worden geconfronteerd met doorgaans andere problematieken dan in de meeste basisscholen. Dit vraagt om extra of aanvullende competenties bovenop de bekwaamheidseisen voor de leerkracht PO ontwikkeld door Stichting Beroepskwaliteit Leraren (SBL), de beroepsstandaard voor de intern begeleider ontwikkeld door Lbib (Landelijk Beroepsgroep intern begeleider) en het competentieprofiel voor de schoolleider ontwikkeld door De Nederlandse Schoolleiders Academie (NSA).

Wij proberen met behulp van de onderstaande competentieprofielen nieuwe plannen te ontwikkelen betreffende de ondersteuning en begeleiding van personeel, werving van nieuw personeel en (bij-) scholing van personeel.

1 Competentieprofiel leerkrachten:

1.1 Inter-persoonlijke competentie

Omschrijving

De leraar primair onderwijs moet ervoor zorgen dat er in zijn groep een prettig leef- en werkklimaat heerst. Dat is de verantwoordelijkheid van de leraar primair onderwijs en om die verantwoordelijkheid waar te kunnen maken moet de leraar interpersoonlijk competent zijn. Een leraar die interpersoonlijk competent is, geeft op een goede manier leiding. Zo'n leraar schept een vriendelijke en coöperatieve sfeer en brengt een open communicatie tot stand. Zo'n leraar bevordert de zelfstandigheid van de kinderen en zoekt in zijn interactie met hen een goede balans tussen:

- leiden en begeleiden
- sturen en volgen
- confronteren en verzoenen
- corrigeren en stimuleren
- Zij moeten non-verbale communicatie in kunnen zetten om te communiceren met leerlingen;
- Zij moeten flexibel om kunnen gaan met andere culturen en gewoonten;
- Zij moeten kennis hebben van andere culturen.

1.2 Pedagogische competentie

Omschrijving

De leraar primair onderwijs moet de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van de kinderen bevorderen. Hij moet hen helpen een zelfstandig en verantwoordelijk persoon te worden. Dat is de verantwoordelijkheid van de leraar primair onderwijs en om die verantwoordelijkheid waar te kunnen maken moet de leraar pedagogisch competent zijn. Een leraar die pedagogisch competent is, creëert een veilige leeromgeving in zijn groep en zijn lessen. Zo'n leraar zorgt ervoor dat de kinderen

- weten dat ze erbij horen en welkom zijn
- weten dat ze gewaardeerd worden
- op een respectvolle manier met elkaar omgaan
- uitgedaagd worden om verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar
- initiatieven kunnen nemen en zelfstandig kunnen werken.

1.3 Vakinhoudelijke en didactische kennis

Omschrijving

De leraar primair onderwijs moet de kinderen helpen zich de culturele bagage eigen te maken die samengevat is in de kerndoelen voor het primair onderwijs en die elke deelnemer aan de samenleving nodig heeft om volwaardig te kunnen functioneren. Dat is de verantwoordelijkheid van de leraar primair onderwijs en om die verantwoordelijkheid waar te kunnen maken moet de leraar vakinhoudelijk en didactisch competent zijn. Een leraar die vakinhoudelijk en didactisch competent is, ontwerpt een krachtige leeromgeving in zijn groep en zijn lessen. Zo'n leraar

- stemt de leerinhouden en ook zijn doen en laten af op de kinderen en houdt rekening met individuele verschillen
- motiveert de kinderen voor hun leertaken, daagt hen uit om er het beste van te maken en helpt hen om ze met succes af te ronden
- leert de kinderen leren, ook van en met elkaar, om daarmee onder andere hun zelfstandigheid te bevorderen.

1.4 Organisatorische competentie

Omschrijving

De leraar primair onderwijs draagt zorg voor alle aspecten van klassenmanagement ten behoeve van zijn groep. Dat is de verantwoordelijkheid van de leraar primair onderwijs en om die verantwoordelijkheid waar te kunnen maken moet de leraar organisatorisch competent zijn. Een leraar die organisatorisch competent is, zorgt voor een overzichtelijke, ordelijke, taakgerichte sfeer in zijn klas en zijn lessen. Zo'n leraar zorgt er dus voor dat de kinderen

- weten waar ze aan toe zijn en welke ruimte ze hebben voor eigen initiatief
- weten wat ze moeten doen, hoe en met welk doel ze dat moeten doen

2 Competentieprofiel intern begeleider

2.1 Competent in het samenwerken met externen

Omschrijving

De intern begeleider primair onderwijs moet zorgen voor een breed vangnet voor onderwijs en zorg. Daartoe zoekt zij optimale afstemming tussen de school en extern participerende personen, instellingen en instanties. Een intern begeleider die competent is in de samenwerking met externen zorgt voor een gecoördineerde afstemming en samenwerking tussen schoolvertegenwoordigers en externen. Zo'n intern begeleider zorgt er dus voor dat vanuit gemeenschappelijk belang leerlingen en teamleden optimaal ondersteund worden en dat het organisatieprofiel van de school helder gecommuniceerd wordt.

2.2 Innovatief competentie

Omschrijving

Een intern begeleider primair onderwijs heeft de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de kwaliteit op school rond de leerlingenzorg. Zij geeft leiding aan veranderingsprocessen ten aanzien van de leerlingenzorg en is alleen aan de directie verantwoordelijkheid verschuldigd. Zij adviseert de directie ten aanzien van onderwijskundige vernieuwingen en ontwikkelt met de directie en het team beleid hierop. Zij begeleidt het team bij deze vernieuwingen. Een intern begeleider die innovatief is, heeft visie en geeft blijk van een helicopterview, neemt ontwikkelpunten waar, denkt beleidsmatig en onderhoudt een dialoog met de directie en het team.

3 Competentieprofiel schoolleider

3.1 Intrapersoonlijke competentie

Omschrijving

Onderwijs is complex en speelt zich af in een complexe werkelijkheid. Bekwame leidinggevendenden bezitten denkkraft: het vermogen om adequaat informatie te verzamelen en te verwerken met als doel om complexe situaties te begrijpen, problemen en vraagstukken te verhelleren, hanteerbaar te maken of te voorkomen. Zij zijn kritisch en creatief, verkennen uiteenlopende oplossingsrichtingen en zijn besluitvaardig.

Conclusie

Nieuwkomers kunnen kinderen van asielzoekers of van arbeidsmigranten zijn kunnen door gezinshereniging of adoptie naar Nederland zijn gekomen of komen voort uit gemengde huwelijken. Voor elk van deze kinderen geldt in ieder geval dat de komst naar Nederland grote veranderingen met zich mee brengt. Voor een aantal van deze kinderen geldt dat zij traumatische ervaringen hebben. Ook brengen veel leerlingen geen dossier mee waarin informatie over eerdere schooljaren staat (als een leerling wel in het land van herkomst onderwijs heeft genoten). Het vraagt meer van de pedagogische competentie van de leerkracht om voor deze leerlingen een veilige leeromgeving te creëren en om de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van deze leerlingen te bevorderen. Op basis van weinig voorinformatie moeten de leerkracht zich een beeld vormen van de beginsituatie van de leerlingen wat betreft onderwijservaring en taalvaardigheid en de sociale en morele ontwikkeling van de leerlingen.

De leerkrachten, schoolleider en intern begeleider staan samen voor de taak om voor elke leerling passend onderwijs te realiseren en dat gezien hun taakstelling in een korte periode.

Werkzaamheden leerkracht:

- Bepalen sociaal- emotionele niveau van de nieuwkomers
- Bepalen van didactisch niveau van de nieuwkomers (subgroep)
- Bepalen belemmerende- en bevorderende factoren van de leerling (onderwijsbehoeften)
- Aanmelden Voorleesexpress

Werkzaamheden van maatschappelijk werk:

- Nieuwkomers doorverwijzen naar vrijetijdsbesteding (sport-, zwem- en crealesen)
- Aanvragen van jeugdcultuur-/ jeugdsportfonds
- Inschakelen van Katrol
- Aanmelden weerbaarheids- en SoVa training
- Verzorgen van inloopochtend voor ouders en nieuwkomers
- Indien mogelijk doorverwijzen naar andere interventies vanuit wijkteam

Werkzaamheden oudercontactpersoon:

- Verzorgen van informatie-/ themabijeenkomsten

Werkzaamheden Intern begeleider:

- Coördineren en afstemmen van zorg omtrent de nieuwkomers
- Leerling aanmelden bij PPO indien nodig
- Leerkrachten ondersteunen en coachen met vragen en behoeftes omtrent de nieuwkomers
- Verwijzen en coördineren van externe hulpverlening

Werkzaamheden directie:

- Subsidie aanvragen omtrent nieuwkomers
- Projecten organiseren voor nieuwkomers
- Volgen van zorg van nieuwkomers
- Gesprekken met ouders van nieuwkomers